

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XV, číslo 15

29. 7. 2018 / neprodejné

Z OBSAHU	Promluva papeže Františka před modlitbou Anděl Páně	04
	Mučedníci komunismu: P. Piotr Oborski	05
	Vraťme se k pravému zdroji: Kázání kardinála Saraha v Chartres	07
	Zachrání nás „zdanění restitucí“?	10

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa Césaria z Arles (kolem 470–543)

Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Sladké je už slovo milosrdenství, milovaní bratři, a je-li takové už pojmenování, oč skvělejší je samo milosrdenství? Ale ačkoli by ho všichni lidé rádi dosáhli, je smutné, že ne všichni jednají tak, aby si ho zasloužili. Ačkoli by všichni chtěli milosrdenství přijímat, je jen málo těch, kdo by chtěli milosrdenství také dávat. (...)

Je milosrdenství pozemské a nebeské, totiž lidské a božské. Jaké je milosrdenství lidské? Jistě takové, že máš ohled na nouzi chudých. A jaké je milosrdenství božské? Nepochybně takové, že dává odpuštění hříčů. Cokoli poskytne lidské milosrdenství na pozemské pouti, to milosrdenství Boží vrátí v nebeské vlasti. Sám Bůh totiž trpí a hladoví ve všech chudých na tomto světě, jak sám řekl: *Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, pro mne jste udělali.* Takže Bůh, který milostivě dává z nebe, chce přijímat na zemi.

A jací jsme my? Když Bůh dává, chceme přijímat, ale když žádá, nechceme dávat. Vždyť když chudák má hlad, strádá Kristus: sám přece prohlásil: *Měl jsem hlad, a nedali jste mi najíst.* Nepřehlížejte tedy nouzi chudých, chcete-li bezpečně doufat v odpuštění hříčů. Ve všech chudých, bratři, hladoví přece Kristus, to on sám má hlad a žízeň. A co dostane na zemi, to vrátí v nebi.

Co, prosím vás, bratři, chcete anebo co hledáte, když přicházíte do kostela? Co jiného než milosrdenství? Dávejte tedy to pozemské a dostanete to nebeské. Od tebe žádá chudý, a ty žádáš od Boha. Chudý chce kus chleba, ty věčný život. Dej žebrákovi, abys zasluhoval dostat od Krista. Slyš, jak on sám říká: *Dávejte, a dostanete.*

Theofanés Řek : Proměnění Páně (15. stol.). Foto: Wikimedia Commons

Hledět na Proměněného

„Pozdvihli oči a neviděli nikoho, jen samotného Ježíše.“

Jaká plnost a hloubka lásky se skrývá v Evangelium. Navykli jsme si vnímat svět a život jako samozřejmost. Skutečnost trháme na tisíce kousků, které následně podrobujeme nemilosrdné kritice. Hledáme Boha ve své hlavě a následně se divíme (v tom lepším případě), že ani tam není. Poznávat osobu znamená víc než používat metr, teploměr či inteligenční testy. Poznávat druhého nelze bez lásky a pokory.

Ježíš nás zve k sobě. Jdeme s ním na vysokou horu, jsme s ním v tichu. Člověk ve svém ztišení následně přestává dávat Bohu své návrhy. Přestává mu budovat

chrámy či stany. Přestává využívat situace k tomu, aby vybral do ošatky peníze na nové okapy. Petr potřebuje nějaký čas, aby si to uvědomil. Nejprve, jako správný plánovač, chce zbudovat Ježíšovi, Mojžíšovi a Eliášovi příbytek. Teprve až se ozve hlas z nebe, zjišťuje, kdo se skutečně stará. Že on, Petr (Skála), není pozván na horu k tomu, aby budoval. Možná spíš k tomu, aby odevzdal své plány. Aby se naučil žasnout před Pánem. Dětem je úžas vlit. Dospělí se ho musí učit.

Spatřit Boha vyžaduje naše zpomalení a popření našeho božství. Teprve pak můžeme užasnout a spočinout ve skutečnosti Boží, která člověka proměňuje v zá-

Dokončení na str. 2

Foto: © Zbyněk Šišpera / Člověk a víra

Biskupové podpořili petici na podporu manželství

Čeští a moravští biskupové se jednomyslně shodli na podpoře petice pro ochranu manželství, ve které se definuje manželství jako trvalý svazek muže a ženy. Za petici stojí Aliance pro rodinu, a zve k podpisu a i ke sběru archů. Reagují tak na snahy poslaneckého návrhu tzv. manželství pro všechny.

Skupina poslanců v čele s Markem Výborným (KDU-ČSL) podala návrh na změnu ústavy ohledně manželství, aby jako svazek muže a ženy bylo pod ochranou našich zákonů. Aliance pro rodinu se rozhodla tento návrh podpořit peticí, čímž reaguje na jiný poslanecký návrh, který žádá tzv. manželství pro všechny (tedy umožnění manželství osobám stejného pohlaví) a který už je také načten k projednávání ve Sněmovně a opírá se o petici s podporou zhruba 70 tisíc podpisů.

V současné době je sesbíráno méně než 2 tisíce podpisů, ale cílem je 140 tisíc podpisů, dvojnásobek podpisů petice za tzv. manželství pro všechny. Aliance pro rodinu prosí o pomoc dobrovolníky, kteří budou sbírat podpisy na různých místech (náměstí, divadlo, kavárna, kostel, poutní místo nebo i jakákoli soukromá adresa) a průběžně je také zasílat na určenou adresu.

Petici mohou podle zákona podepsat všichni občané (není omezena věkem, pouze schopností porozumět předmětu petice a souhlasem s jejím požadavkem) a i cizinci zdržující se na území ČR. Podpisové archy najdete na stránkách České biskupské konference <https://www.cirkev.cz/> a spolku Aliance pro rodinu <http://www.alipro.cz/>.

Příspěv financně na tuto aktivitu můžete na číslo účtu: 2600107732/2010.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

kladu. Pokud z ní lidské dílo nevychází, je marné. On je pravda života, která nám je odhalována kráčením s ním.

Světlo hory Tábor je častým námětem východních ikon. Není světlem, které nabízí západní šerosvitoví umělci, ale světlem, které vychází z klášterů, ve kterých se s ním mniši setkávají v modlitbách. Světlo Boží odhaluje Boha, světlo lidské odhaluje člověka. Z poznání Boha se radujeme. Z poznání člověka spíše upadáme do skleslosti, nebo si ho zbožšťíme. Uzavřeme bůžka svého poznání do škatulky a vynakládáme veškeré úsilí k tomu, abychom ho před druhými obhájili. Světlo pravého poznání však duši člověka prozařuje jinak. Člověk se stává citlivějším. Trápí se bolestí druhého. Přichází s usmířením jako první. Sklání se k nevědomým a slabým, aby jim nějak pomohl. Vstup do světla vycházejícího z Boha pálí, neboť odhaluje pýchu člověka. Vstup do světla lidského konejší, vede k přehlížení hříchů, což je vrcholný projev nelásky. Ten, kdo miluje, touží po tom, aby druhý v lásce spočinul.

Bohem milovaní, vybírejte si cestu života, kdy kráčíme s Ním, s Ním umíráme a s Ním vstaneme k životu věčnému. Vytrvejme v pravdě ticha, které uschopňuje k sebezpečenání, a to ne podle člověka, ale podle Božího odvěkého plánu. „Vstaňte, nebojte se!“

*P. Ondřej Špinler
farní vikář v Pardubicích*

Staňte se misionáři Asie, vyzval papež filipínské věřící

Zhostit se nároků, které na nás klade apoštolát a proměna v misionáře, a to nejenom na Filipínách, nýbrž na celém asijském kontinentu i mimo něj. Toto poslání svěřil papež František více než pěti tisícům účastníků v pořadí již páté Konferenci o nové evangelizaci, která proběhla ve dnech 18. až 22. července ve filipínském hlavním městě za účasti jeho arcibiskupa kardinála Tagleho a dalších církevních osobností.

Petrův nástupce při této příležitosti zaslal prostřednictvím apoštolského nuncia v Manile mons. Gabriela Caccii „bratrské blahopřání“ všem účastníkům setkání. V poselství zdůraznil, nakolik je důležité, aby Církev vycházela zvěstovat evangelium všem lidem, na všech místech a za všech okolností, neprodleně, bez zdráhání a beze strachu. Radost z evangelia je určena každému člověku a nemůže nikoho vyrazovat (srov. *Evangelii gaudium*, 23).

Na pětidenní manilské konferenci se sešli především kněží, řeholníci a řeholnice, kteří se připravují na Rok kněží a zasvěcených osob vyhlášený Filipínskou biskupskou konferencí. Po plenárním zasedání se jednání soustředilo do třinácti pracovních skupin, které se mimo jiné zabývaly otázkami farností, vzdělání, práce, rodiny, mladých lidí, digitálních médií a sociálních sítí, katecheze, misie i nových církevních úřadů a trendů.

RaVat

Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClarityMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Mladí katolíci podepisují dopis na podporu *Humanae vitae*

Téměř 200 mladých katolíků podepsalo otevřený dopis vyjadřující jejich podporu učení encykliky *Humanae vitae*. Dopis, který zveřejnil list *Catholic Herald*, chválí výzvu encykliky k cudnosti a popisuje ji jako „krásnou a prorockou“. „Žít v čistotě je náročné a znamená to jít proti současné kultuře, ale je to prospěšné pro vztahy,“ uvádějí signatáři.

„Připomíná nám to, že člověk, který nás přitahuje, není věcí k použití, ale rovnoprávná lidská bytost, kterou máme milovat, ctít a jednat s ní s úctou.“

I když připouštějí, že učení *Humanae vitae* je možná „nemoderní“, dodávají, že to neznamená, že by bylo nepravdivé.

„Sex nikdy nemůže být skutečně nezávazný, protože je ve své podstatě naplněn smyslem – a to vzájemnou láskou manželů a otevřeností novému životu. Proto je třeba respektovat integritu pohlavního aktu. Svolení k sexu má naplňovat jeho plný význam, že se manželé mohou jeden druhému plně darovat ve vzájemné lásce.“

Dopis přichází před říjnovou synodou o mládeži, kdy se biskupové budou zabývat pastoračními přístupy Církve k mladým lidem. Pracovní dokument pro synodu uvádí, že mladí katolíci jsou názorově rozděleni v otázkách, jako je sexualita a gender.

Dopis přichází také po podobném prohlášení u příležitosti 50. výročí vydání encykliky *Humanae vitae*, které podepsalo 500 britských kněží. Duchovní v něm uvedli, že pro budoucnost našeho národa, jak katolíků, tak nekatolíků, je nezbytná „pravá lidská ekologie, znovuobjevení přirozenosti a respektování lidské důstojnosti“.

„Navrhujeme znovu objevit poselství *Humanae vitae*, ne jenom ve věrnosti evangelii, ale jako klíč k uzdravení a opravdovému rozvoji naší společnosti.“

Catholic Herald

Poslanci chtějí podpořit rodiny s dětmi, především ty, jež nečekaně čekají další dítě

Poslanci napříč politickým spektrem navrhli novelu zákona, která umožní rodinám dočerpávat rodičovský příspěvek, který při narození dalšího dítěte propadá státu. Novelu připravil poslanec Aleš Juchelka.

„Vyplacení nevyčerpaného rodičovského příspěvku při narození dalšího dítěte představuje jednoduchou, spravedlivou a přesně zaměřenou pomoc především těm rodinám, které se mohou v důsledku nečekaného početí dalšího dítěte dostat do ekonomických potíží,“ řekl k novele Aleš Juchelka (ANO).

„S myšlenkou na tuto změnu zákona jsme Aleše Juchelku oslovili,“ říká Radim Ucháč, předseda Hnutí Pro život ČR, „protože jsme přesvědčeni, že doplacení rodičovského příspěvku pomůže snížit počet umělých potratů, ke kterým přistupují rodiny z ekonomických důvodů.“

Podle Aleše Juchelky nebude schvalování návrhu v Poslanecké sněmovně jednoduché, protože příslušná ministerstva se k ní z různých důvodů vyjadřují negativně, a proto není jisté, zda ji podpoří vláda. Přesto věří v úspěšné hlasování, protože novelu zákona podepsalo a podpořilo 26 poslanců z většiny parlamentních stran. „Je to unikátní situace, novelu podepsali kromě poslanců ANO jak zásadně pravicově smýšlející poslanci, tak i jejich kolegové z levice.“

Navrhovaná novela neřeší pouze podporu ekonomicky slabších rodin, ale podpořuje i demografické potřeby státu. Význam této novely dokládá skutečnost, že největší skupinou žen, které podle údajů Českého statistického úřadu každoročně podstoupí umělé ukončení těhotenství, jsou právě ženy se dvěma dětmi (ročně se jedná o cca 4900 žen). Podle všech dostupných údajů jsou to z velké části ekonomické důvody, proč se tyto rodiny pro potrat rozhodnou.

HPŽ ČR

SLOVO KNĚZE

Máme před misii v Ústí nad Labem. Ve chvíli, kdy budete číst tyto řádky, bude misie v plném proudu. Prosím, pomodlete se za ni.

Misie nese název Dny víry v Ústí nad Labem. Víra se zde tyto dny projevuje různým způsobem. Předně je hlášána. Veřejně sdělujeme, že je moudré a dobré věřit v Boha. On stojí za vším, co je. Bez něho by nic nebylo. On je však také Bohem živým, osobním. Je Otcem, který posílá svého Syna, nabízí nám své přátelství, vlévá svou lásku. *Tak Bůh miloval svět...*

Víru mají ústeční farníci, kteří se za misii modlí – adorují svátostného Krista. Vědí, že vše podstatné v duchovním směru koná Bůh. I víra nemůže být jen čistě lidsky předána. Víru zapaluje v srdci člověka Duch Svátý. A proto je modlitba za dar víry, za nové vylití Ducha Svátého tou nejvyšší službou.

Víru osvědčují i samotní misionáři. Bez víry, že jde o dílo Boží, a nikoli lidské, bychom nebyli schopni učinit ani krok. Není snadné oslovit v tak důležité věci druhého člověka. Opíráme se o tři ctnosti: pokoru, důvěru v Boha a lásku (k Pánu i k lidem, které potkáme). Posiluje nás i fakt, že jsme byli posláni nástupcem apoštola – biskupem Janem Baxantem. Jak píše svatý Pavel: *Vždyť, každý, kdo bude vzývat jméno Páně, bude spasen. Jak ho však mohou vzývat, když v něho neuvěřili? A jak v něj mohou uvěřit, když o něm ještě neslyšeli? Jak o něm však mohou uslyšet bez hlasatele? Ale jak mohou hlásat, jestliže nebyli posláni?* (Řím 10,13–15)

Víra je konečně tím darem, který vnese světlo do duše nového bratra či sestry. Když Pán dá tu milost, v nitru člověka se rozjasní. To, co bylo dříve nepředstavitelné, stává se jasným a oblažujícím. Nevěřící nechápe, jak může někdo věřit, ale jakmile uvěří, nechápe, jak mohl sám nevěřit.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

POKŘTĚNÝ, JENŽ NECÍTÍ POTŘEBU HLÁSAT EVANGELIUM, NENÍ DOBRÝ KŘEŠŤAN

Promluva papeže Františka před modlitbou Anděl Páně

Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales © Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!
Dnešní evangelium (srov. Mk 6,7–13) vypráví o tom, jak Ježíš posílá svých Dvanáct. Nejprve každého jmenovitě povolal, „aby byli s ním“ (Mk 3,14), naslouchali jeho slovům a pozorovali jeho uzdravující gesta; a nyní je zavolal znovu „a začal je posílat po dvou“ (Mk 6,7) do vesnic, kam se sám chystal přijít. Byla to jakási „stáž“ v tom, k čemu budou posláni po Pánově Vzkříšení mocí Ducha Svatého.

Evangelní úryvek se pozastavuje nad stylem misionáře, který lze shrnout do dvou bodů: misijní poslání má *střed* a *tvář*.

Střed misijního poslání

Učedník-misionář má především svoji ústřední oporu, kterou je Ježíšova osoba. Evangelium to naznačuje popisem, který užívá řadu sloves, jejichž podmětem je Ježíš – „zavolal“, „poslal“, „dával moc“, „nařídil“ a „řekl jim“ (vv. 7.8.10) – takže, když těchto Dvanáct jde a jedná, vypadají jako záře vycházející z tohoto středu, jako by se v jejich misijní činnosti nově zpřítomnil a jednal Ježíš. Z toho je patrné, že

apoštolové nemají nic svého, co by měli hlásat, ani žádné svoje schopnosti, jež by měli prokazovat, nýbrž mluví a jednají jakožto „poslaní“, jako Ježíšovi poslové.

Náš Pán si přeje, abychom byli svobodní a volní, bez protekce a privilegií, a byli si jistí pouze jeho Láskou a silní jedině jeho slovem, které máme hlásat.

Tato evangelní epizoda se týká také nás a nejenom kněží, nýbrž všech pokřtěných, povoláných dosvědčovat Kristovo evangelium v různých oblastech života. I pro nás je toto poslání autentické pouze počínaje oním neměnným středem, kterým je Ježíš. Nejde o iniciativu jednotlivých věřících, ani skupin, ba ani velkých uskupení, nýbrž o poslání Církve neoddělitelně spojené s jejím Pánem. Žádný křesťan nehlasá evangelium sám od sebe, nýbrž jedině jako poslaný Církví, která

obdržela mandát od samotného Krista. Právě křest z nás činí misionáře. Pokřtěný, který necítí potřebu hlásat evangelium a hlásat Ježíše, není dobrý křesťan.

Tvář misijního poslání

Druhou charakteristikou misionářova stylu je jakási tvář, kterou tvoří chudoba prostředků. Výbava poslaného odpovídá kritériu střídmosti. Dvanáct učedníků totiž dostane příkaz, „aby si na cestu nic nebrali, jen hůl: ani chléb, ani mošnu, ani peníze do opasku“ (v. 8). Mistr si přeje, aby byli svobodní a volní, bez protekce a bez privilegií, a byli si jistí pouze Láskou toho, kdo je poslal, a silní jedině jeho slovem, které mají hlásat. Hůl a sandály je výstroj poutníků, protože jimi jsou poslové Božího království, nikoli všemohoucími manažery, nikoli nepřežitelnými funkcionáři, nikoli hvězdami na turné. Pomysleme například na tuto diecézi, jejímž jsem biskupem. Pomysleme na některé svaté této římské diecéze: svatého Filipa Neriho, svatého Benedikta Labra, svatého Alexeje, svatou Ludovicu Albertoni, svatou Františku Římskou, svatého Gaspara del Bufalo a mnohé jiné. Nebyli to funkcionáři či podnikatelé, nýbrž skromní pracovníci Království. Takovou měli tvář. A k této „tváři“ patří také způsob přijetí, jakého se tomuto poselství dostane. Může se totiž stát, že nebude přijato nebo vyslechnuto (srov. v. 11). I toto je chudoba: zkušenost ztroskotání. Odmítnutí a ukřižování Ježíše předznamenává úděl jeho posla. Jedině jsme-li sjednoceni s ním – tedy s tím, který zemřel a vstal z mrtvých –, dokážeme najít odvahu evangelizovat.

Panna Maria, první učednice a misionářka Božího Slova, ať nám pomáhá vnášet do světa poselství evangelia se skromnou a zářivou radostí přes jakékoliv odmítnutí, nepochopení či soužení.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

P. Piotr Oborski

Poválečný konflikt v Polsku mezi nastupujícím komunistickým režimem a odbojovými skupinami, blížící se v některých regionech občanské válce, znamenal složitá dilemata také pro mnohé kněze. Museli řešit otázku, co je možné v zájmu hájení svobody, včetně té náboženské, proti režimu schvalovat a uskutečnit, a co je naopak už nepřípustné. Mnozí z nich byli přímo členy odbojových organizací, jiní byli naopak neprávem obviněni, že podporovali jejich násilnou činnost. Takový byl i osud kněze Piotra Oborského.

Narodil se 10. února 1907 ve vesnici Jastrzębiec v regionu Kielce v dnešním středním Polsku do početné rolnické rodiny. Navštěvoval obecnou školu v rodině vsi, pak v Stopnici a následně střední školu v Równem na Volyni. Odmaturoval v roce 1926 a nastoupil do kněžského semináře v Kielcích. Kněžské svěcení přijal v červnu 1931. Jako kaplan působil rychle na několika místech za sebou, a to v Sułoszowej Miechově i Kijích. Od roku 1935 nastoupil na studia filosofie na univerzitě ve Varšavě a zakončil je o čtyři roky později doktorskou prací. Následně se vrátil do Kielcí a začal učit v kieleckém kněžském semináři psychologii, kosmologii a dějiny filosofie. Stal se také prefektem kleriků. Během 2. světové války odešel v roce 1941 na vlastní žádost ze semináře a stal se farářem v Bolomni jižně od Kielcí. Zde navázal kontakty s místními odbojáři Armií Krajowe, kteří se ukrývali v blízkých lesích a jako duchovní jim pomáhal. Tajně vyučoval na podzemní univerzitě v Kielcích a tajná náboženská vzdělávání realizoval také ve své farnosti.

Podzemní armáda

Po skončení války se vrátil v červnu 1945 do Kielcí a později odjel do Varšavy, kde nastoupil jako asistent na zdejší univerzitě. Už tehdy začal projevovat své kritické názory na komunismus, mimo jiné také ve svých kázáních. Za jednu takovou homilii na počátku akademického roku 1947/48 byl kritizován zástupci režimu. V červenci 1948 byl ustanoven správcem farnosti ve Wolbromu a pre-

fektem zdejšího gymnázia a lycea. Brzy si získal přízeň farníků svou zásadovostí, věrností víře i odmítáním komunistického ateismu. Například odmítl při průvodu na slavnost všech svatých přítomnost osob s prapory polských ko-

P. Piotr Oborski. Foto: <https://przeglad.olkuski.pl>

munistů (PPR). Koncem 40. let vznikla ve Wolbromu ilegální protikomunistická organizace „Armia Podziemna“, již tvořilo kolem 40 osob a další spolupracovníci, především ze zdejší mládeže. Hromadili zbraně, přepadali obchody a získávali tak peníze, psali po zdech protikomunistické nápisy, rozšiřovali ilegální tisk „Orle Białe“ a „Młodzież Polska“ a letáky. Vedle akcí proti režimu její členové zastřelili dva místní komunistické funkcionáře, učitele Władysława Seweryna a Władysława Kamionce, čle-

na prorežimní Občanské milice (Milicja Obywatelska), kteří pronásledovali odpůrce režimu a donášeli na ně informace tajné policii.

Obviněn ze smrti čtrnáctiletého chlapce

Dopustili se však také vraždy čtrnáctiletého chlapce Waldemara Grabińskiego. Waldemar byl synem Marie Grabinské, členky podzemní organizace, u níž se často odbojáři scházeli. Jeho otec zemřel v Osvětimi, starší bratr byl také členem organizace. Waldemar však byl velmi problémový, nechodil do školy, neposlouchal matku, flákal se a kradl. Když se matka dozvěděla o jeho poslední krádeži, vyhrožovala mu, že ho už oznámí na policii. Syn jí však řekl, že pokud to udělá, udá veškeré aktivity a členy odbojové skupiny, o nichž ví. Matka informovala o tomto nebezpečí další členy organizace, kteří se rozhodli Waldemara zlikvidovat, s čímž zoufalá matka, jež nechtěla ohrozit tolik lidí, souhlasila. Nejprve se obrátili s žádostí o radu na kněze Piotra Oborského. Ten žádal, aby jej navštívila matka chlapce. Vyčítal jí její postup a snažil se ji přesvědčit, aby chlapci za každou cenu zachránila život, nebo si to bude do konce života vyčítat. Doporučil jí, ať ho pošle do polepšovny nebo k příbuzným do Varšavy. Měl dojem, že jeho doporučení přijala a podařilo se mu život chlapce zachránit, ale věc samozřejmě nešel ohlásit na policii, což mu bylo u soudu kladeno za vinu. Místo toho však členové Podzemní armády z obav z dekonspirace Waldemara 15. prosince

1949 zastřelili. Jeho tělo bylo nalezeno až v květnu 1950, kdy místo pohřbení označili zatčení členové organizace. Díky nasazenému agentovi se podařilo infiltrovat tajné policii do Podzemní armády a během dubna 1950 tuto organizaci zcela ochromit a rozbít. Bylo zatčeno a vyslýcháno kolem 400 osob a 80 z nich obviněno. Mezi zatčenými byl také otec Oborski a jeho kaplan Zbigniew Gadowski. Byli obviněni z členství v organizaci usilující o svržení lidovědemokratického režimu a ze souhlasu se zavražděním čtrnáctiletého chlapce, přestože kněz Oborski odmítal násilné akce odbojové skupiny. Byli vyšetřováni ve vazbě v Krakově. Marie Grabinska zpočátku odmítala vinu kněze, byla však pracovníky tajné policie (UB) krutě mučena – mlácena, zavírána ve sklepní kobce s krysy, aby

ho ve svých výsleších označila jako spoluviníka vraždy svého syna.

Na doživotí

Ukázkový monstrproces se uskutečnil 16.–20. ledna 1951 před okresním vojenským soudem v Krakově. Bylo v něm souzeno 10 osob, mezi nimi oba kněží. Tři členové Podzemní armády dostali tresty smrti a byli následně popraveni, pět osob doživotí, mezi nimi také otec Piotr Oborski. Kaplan Gadowski dostal 10 let. V následných procesech bylo odsouzeno téměř 50 osob, většinou do 15 let odnětí svobody. Otec Oborski byl vězněn v žaláři v Rawiczu a často pobýval v korekci. Vězení se vážně podepsalo na jeho zdravotním stavu, velmi zeslábl, dle spoluvězňů už nebyl schopen ani naplnit slamník, ztrácel sluch. Zemřel

18. června 1952 v místní nemocnici, dle lékařské zprávy na zánět pobřišnice. Byl sem převezen v bezvědomí a neúspěšně operán. Spoluvězni však hovořili o tom, že byl ve výkonu trestu několikrát krutě bit a týrán, také krátce předtím, než jej odvezli do špitálu. Kněz byl pohřben v Rawiczu. V roce 2013 byl posmrtně okresním soudem v Krakově rehabilitován a zbaven obvinění z roku 1951. V kostele sv. Kateřiny ve Wolbromiu se nachází tabule se jmény obou vězňů kněží.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

VRAŤME SE K PRAVÉMU ZDROJI

Kázání kardinála Saraha k poutníkům v Chartres

Země západního světa nepoznají pokoj a radost, dokud se nevrátí k Bohu, řekl Robert kardinál Sarah v Chartres na zakončení tradiční pěší pouti do zdejší katedrály. Účastnilo se jí 15 tisíc převážně mladých lidí. Kardinál jim připomněl, že právě oni se mají stát svatými a mučedníky, kteří zevangelizují Evropu pohrouženou do temnoty.

Dovolte mi, abych ze všeho nejdříve vřele poděkoval Jeho Excelenci Philippu Christorymu, biskupovi z Chartres, za jeho bratrské přijetí v této nádherné katedrále.

Drazí poutníci do Chartres, „Světlo přišlo na svět,“ říká nám Ježíš v dnešním evangeliu (Jan 3,16–21), „ale lidé si zamilovali více tmu.“

A vy, drazí poutníci, přijímáte jediné světlo, které neklame: světlo Boží? Tři dny jste putovali, modlili se, zpívali, strádali na slunci a v dešti: přijali jste světlo do svého srdce? Opravdu jste se vzdali temnoty? Rozhodli jste se pro Cestu následování Ježíše, který je Světlo světa? Drazí přátelé, dovolte mi položit vám tuto radikální otázku, protože pokud Bůh není naším světlem, vše ostatní

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

se stává neužitečným. Bez Boha je vše temnotou!

Bůh přišel mezi nás, stal se člověkem. Zjevil nám jedinou pravdu, která zachraňuje, zemřel, aby nás vysvobodil z hříchu, a o Letnicích nám dal Ducha Svatého, dal nám světlo víry..., ale my jsme si zamilovali více tmu!

Západ bez Boha

Jen se rozhlédněme kolem sebe! Západní společnost se rozhodla žít bez Boha. Můžete dosvědčit, jak nyní směřuje za okázalými a klamnými světly konzumní společnosti: dosažení zisku stůj co stůj a zběsilý individualismus.

Svět bez Boha je světem temnoty, lži a sobectví!

Bez Božího světla západní společnost připomíná opilý koráb v nočních vlnách! Nemá dostatek lásky, aby přijímala děti, chránila je od okamžiku početí v matčině lůně, bránila je před útoky pornografie.

Západní společnost, které chybí Boží světlo, už neví, jak si vážit starých lidí, jak pečovat o nemocné až do jejich smrti, pomáhat těm nejchudším a nejslabším.

Společnost je opuštěna v temnotě strachu, smutku a izolace. Kromě prázdnoty a nicoty nemá co nabídnout. Umožňuje šíření těch nejsílenějších ideologií.

Západní společnost bez Boha se může stát kolébkou etického a mravního terorismu, mnohem násilnějšího a ničivějšího, než je islámský terorismus. Vzpomeňte, jak nám Ježíš říká: „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může i duši i tělo zahubit v pekle“ (Mt 10,28).

Naděje má jméno Kristus

Drazí přátelé, odpusťte mi, že jsem vykreslil tento obraz. Ale musíme hovořit jasně a realisticky.

Když k vám takto mluvím, je tomu proto, že mám ve svém kněžském a pastýřském srdci soucit s tolika vzpurnými dušemi, ztracenými, smutnými, ustrašenými a osamělými! Kdo je povede ke světlu? Kdo jim ukáže cestu k pravdě, jedinou pravou cestu ke svobodě – cestu kříže? Necháme je napospas omylům, bezmocnému nihilismu nebo agresivnímu islámu?

Musíme světu zvěstovat, že naše naděje má jméno: Ježíš Kristus, jediný Spasitel světa a lidí! Už nemůžeme dál mlčet!

Drazí francouzští poutníci, pohlédněte na tuto katedrálu! Vybudovali ji vaši předkové, aby se zde hlásala tato víra! Všechno zde, její architektura, její sochy, její okna hlásají radost ze spásy a Boží lásky. Vaši předkové nebyli dokonalí, nebyli bez hříchu. Ale přáli si, aby světlo víry osvitilo jejich temnotu!

Rozhodněme se pro světlo

A vy, dnešní lidé Francie, se probudte! Rozhodněte se pro světlo! Zřekněte se temnoty!

Jak se to může stát? Evangelium nám říká: „Kdo však činí pravdu, přichází k světlu.“ Nechť světlo Ducha Svatého osvětluje naše životy konkrétně, prostě, a dokonce i ty nejintimnější části v hlubinách naší bytosti. Činit pravdu zaprvé znamená učinit Boha středem našeho života, stejně jako je kříž středem této katedrály.

Bratři, rozhodněte se, že se k němu budete obracet každý den! V tuto chvíli

Katedrála Notre-Dame v Chartres. Foto: Flickr, Francisco Anzola (CC BY 2.0)

učiňte závazek, že budete každý den držet několik minut ticha, abyste se obrátili k Bohu a řekli mu: „Pane, vládni ve mně! Odevzdávám ti celý svůj život!“

Drazí poutníci, bez ticha není světlo. Temnota se sytí neustálým hlukem tohoto světa, který nám brání obrátit se k Bohu.

Opravdu jste se vzdali temnoty? Rozhodli jste se pro Ježíše, Světlo světa? Protože pokud Bůh není naším světlem, vše ostatní se stává neužitečným. Bez Boha je vše temnotou!

Milujme liturgii

Veďte si příklad z dnešní mešní liturgie. Přivádí nás k adoraci, synovské bázně a lásce v přítomnosti Boží velikosti. Vrcholí v posvěcení, kdy společně, čelem k oltáři, upíráme zrak na hostii, na kříž, a mlčky jsme v těsném duchovním kontaktu při zpytování svědomí a při adoraci.

Drazí přátelé, milujme tyto liturgie, které nám dávají možnost okusit tichou

a transcendentní Boží přítomnost a obrací nás k Pánu.

Drazí bratři kněží, nyní bych se chtěl obrátit konkrétně k vám. Svatá mešní oběť je tím, kde nacházíte světlo pro svou službu. Svět, v němž žijeme, od nás neustále něco požaduje. Jsme stále v pohybu, ani se nesnažíme zastavit a odejít na čas na opuštěné místo, kde bychom si o samotě, v mlčení a ve společnosti Pána trochu odpočinuli. Existuje nebezpečí, že se začneme považovat za „sociální pracovníky“. Pak bychom do světa nepřinášeli světlo Boží, ale naše vlastní světlo, které však není tím, co od nás lidé očekávají. Svět od kněze očekává, že bude bez dvojznačnosti a bez falše hlásat Boha a světlo jeho slova.

Uvědomujme si, jak se obracet k Bohu při liturgickém slavení, s plnou úctou, v tichosti a posvátnosti. V liturgii nic nevymýšlejte. Přijímejme vše od Boha a od Církve. Nesnažte se vytvářet show ani neusilujte o úspěch. Liturgie nás učí: Být knězem neznamená dělat mnoho věcí. Znamená to být s Pánem, na kříži! Liturgie je prostorem, kde se člověk setkává s Bohem tváří v tvář. Liturgie je tím nejkrásnějším okamžikem, kdy nás Bůh učí, „přijímat podobu jeho Syna, tak aby byl prvorozený mezi mnoha bratřími“ (Řím 8,29). Liturgie není a nemá být přiležitos-

tí k smutku, zápasům nebo sporům. Jak v řádné, tak v mimořádné formě římského ritu je podstatné obracet se ke kříži, ke Kristu, k východu, k tomu, co je nám vším a je naším jediným horizontem! Ať už v řádné, či mimořádné formě slavme vždy tak, jak učí Druhý vatikánský koncil: se vznešenou jednoduchostí, bez zbytečných dodatků, bez falešné a teatrální estetiky, ale s citem pro posvátno, s primárním zájmem o slávu Boží a s pravým duchem syna Církve dnes a navždy!

Znamení celibátu

Draží bratři kněží, vždy se držte této jistoty: být s Kristem na kříži je tím, co kněžský celibát hlásá světu! Plán na oddělení celibátu od kněžství, který někteří prosazují tím, že hovoří o svátosti svěcení ženatých mužů („viri probati“) z – jak tvrdí – „pastoračních důvodů nebo nutnosti“, by měl vážné důsledky a ve skutečnosti by s konečnou platností přerušil apoštolskou tradici. Utvářeli bychom kněžství podle našich lidských představ, aniž bychom udržovali a pokračovali v Kristově kněžství – v poslušnosti, chudobě a čistotě. Jistě, kněz není jenom „alter Christus“, ale je skutečný „ipse Christus“, je to Kristus sám! A proto v následování Krista a Církve bude kněz vždycky znamením rozporu!

Laici, nebojte se

Vám, drazí křesťané, laici zapojení do života obce, chci s rozhodností říci: „nebojte se!“ „Nebojte se přinášet do světa světlo Kristovo!

Vášim prvním svěděním musí být váš příklad: konejte podle Pravdy! Nechť je vám Kristus světlem ve vašich rodinách, v zaměstnání, v sociálních, ekonomických i politických vztazích! Nebojte se dosvědčovat, že vaše radost pochází od Krista!

Vzdejme se temnoty.

Rozhodněme se pro světlo!

Prosme blahoslavenou

Pannu Marii, abychom věděli, jak říci „fiat“, to znamená ano, stejně plně jako ona.

Prosím, neskrývejte zdroj vaší naděje! Právě naopak, hlásejte jej! Svědčte o něm! Evangelizujte! Církev vás potřebuje! Připomínejte všem, že jenom „ukřížovaný Kristus zjevuje ryzí smysl svobody!“ (*Veritatis splendor* 85) a že Kristem ustanovená svoboda je dnes spoutána falešnými lidskými právy, která jsou všechna namířena k sebezničení člověka.

Otcové a matky, milujte Církev

Vám, drazí rodiče, bych chtěl předat toto poselství. Být otcem a matkou v dnešním světě je dobrodružství plné utrpení, překážek a starostí. Církev vám říká: „Děkuji!“ Ano, děkuji vám za to, že jste takovým štědrým darem! Mějte odvahu vychovávat své děti v Kristově světlo. Občas budete muset jít proti hlavnímu proudu a snášet posměch a opovržení světa. Ale my tu nejsme proto, abychom těšili svět! „Kážeme Krista ukřížovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství“ (1 Kor 1,23–24). Nebojte se! Nevzdávejte se! Církev vám prostřednictvím hlasu papežů – obzvláště od encykliky *Humanae vitae* – světuje prorocké poslání: přede všemi svědčit o radostné důvěře v Boha, který nás učinil rozumnými strážci přirozeného řádu. Hlásáte to, co nám Ježíš zjevil svým životem: „Svoboda se uskutečňuje v lásce, tj. v darování sebe sama.“ (*Veritatis splendor* 87)

Draží otcové a matky, Církev vás miluje! A vy milujte Církev! Je to vaše matka. Nepřipojujte se k těm, kdo se jí vysmívají, protože oni vidí jen vrásky na její tváři způsobené staletými utrpení a těžkostí. I dnes je krásná a vyznačuje svatost.

Mladí lidé, přemáhejte Zlého

A konečně bych chtěl oslovit vás, mladí lidé, kterých je tu takové množství!

Ale prosím vás, abyste nejprve naslouchali jednomu „staršímu“, který má větší autoritu než já. Je jím evangelista svatý Jan. Kromě příkladu svého života Jan také zanechal psané poselství pro mladé lidi. V jeho Prvním listu čteme tato dojemná slova staršího určená mladým lidem v církvích, které založil. Poslechněte si jeho hlas plný síly, moudrosti a vřelosti: „Napsal jsem vám, děti, že jste poznali Otce. Napsal jsem vám, otcové, že jste poznali toho, který jest od počátku. Napsal jsem vám, mládenci, že jste silní a slovo Boží ve vás zůstává, a tak jste zvítězili nad Zlým. Nemilujte svět ani to, co je ve světě“ (1 Jan 2,14–15).

Svět, který nemáme milovat, jak řekl P. Raniero Cantalamessa ve svém kázání na Velký pátek 2018, který nemáme poslouchat, není – jak všichni víme – svět stvořený a milovaný Bohem, nejsou to lidé, ke kterým naopak máme jít, ob-

Katedrála Notre-Dame v Chartres. Foto: Flickr, Earl of Grey (CC BY 2.0)

zvláště k chudým a nejchudším z chudých, milovat je a pokorně jim sloužit... Ne! Svět, který nemáme milovat, je jiný svět; je to svět, který se dostal pod vládu satana a jeho hříchu. Svět ideologií, které popírají lidskou přirozenost a ničí rodinu... konstrukce z OSN, které vnucují novou globální etiku, hrají rozhodující úlohu a mají dnes ohromnou moc, se šíří éterem prostřednictvím neomezených možností moderních technologií. V mnoha západních zemích je dnes zločinem odmítnout podrobit se těmto strašlivým ideologiím. Právě tomu říkáme přízpusobení se duchu doby, konformismus. Významný britský křesťan a básník minulého století, Thomas Stearns Eliot, napsal několik veršů, které říkají více než celé knihy: „Ve světě uprchlíků zdá se, že člověk jdoucí opačným směrem, prchá.“

Milí mladí křesťané, je-li přípustné, aby „starší“, jako je svatý Jan, k vám hovořil přímo, vyzývám vás i já, abyste přemáhali toho Zlého! Bojujte proti jakémukoli zákonu namířnému proti přirozenosti, který vám bude vnucován, postavte se proti jakémukoli zákonu namířnému proti životu a proti rodině. Buďte těmi, kdo jdou opačným směrem! Odvažte se jít proti většinovému názoru! Pro nás křesťany opačný směr nevede k místu, ale k osobě, jíž je Ježíš Kristus, náš Přítel a Spasitel. Obzvláště vám byl svěřen tento úkol: zachránit lidskou lásku z tragického proudu, kterým je unášena: lásku, která už není darováním sebe sama, ale pouhým vlastnictvím druhého – vlastnictvím často násilně tyranickým. Bůh se na kříži zjevil jako „agapé“, to znamená láska, která se dává až k smrti. Skutečně milovat znamená zemřít pro druhého. Jako mladý četník, plukovník Arnaud Beltrame!

Bůh vás potřebuje

Milí mladí lidé, nepochybuji, že často trpíte kvůli zápasu temnoty a světla ve své duši. Občas se necháte svést lacinými požitky světa. Z celého svého kněžského srdce vám říkám: neváhejte! Ježíš vám dá všechno! Budete-li ho následovat, abyste se stali svatými, o nic nepřijdete! Získáte jedinou radost, která vás nikdy nezklame!

Milí mladí lidé, pokud vás dnes Kristus volá, abyste ho následovali jako kněží, jako řeholníci, neváhejte! Odpovězte mu: „fiat“, nadšeným a bezpodmínečným ano!

Foto: Flickr, stephen_dedalus (CC BY-NC 2.0)

Bůh se na kříži zjevil jako „agapé“, to znamená láska, která se dává až k smrti. Skutečně milovat znamená zemřít pro druhého.

Bůh se rozhodl, že vás potřebuje. Jaká je to milost! Jaká radost! Západ byl evangelizován svěťci a mučedníky. Vy, dnešní mladí lidé, budete svěťci a mučedníky, na které národy čekají při nové evangelizaci! Vaše země žízni po Kristu! Nezklamte je! Církev vám důvěřuje!

Modlím se, aby mnozí z vás dnes při mši odpověděli na Boží volání k následování, opustili vše kvůli němu, kvůli jeho světlu. Milí mladí lidé, nebojte se! Bůh je jediný přítel, který vás nikdy nezklame! Když Bůh povolává, je radikální. To znamená, že jde až ke kořenům. Drazí přátelé, nejsme povoláni k tomu, abychom se stali průměrnými křesťany. Ne, Bůh nás všechny volá k tomu, abychom přinesli úplný dar, k mučednictví těla nebo srdce!

Kláštery, oázy krásy a radosti

Drazí lidé Francie, jsou to právě kláštery, co vybudovalo civilizaci ve vaší zemi! Jsou to muži a ženy, kteří se rozhodli následovat Ježíše až do konce, radikálně. Ti budovali křesťanskou Evropu. Protože hledali pouze Boha, vybudovali nádhernou a pokojnou civilizaci, podobnou jako je tato katedrála.

Lidé Francie, lidé Západu, pouze hledáním Boha naleznete pokoj a radost! Vraťte se ke Zdroji! Navraťte se do klášterů! Ano, vy všichni, odvažte se strávit několik dní v klášteře! V tomto světě zmatku, ošklivosti a smutku jsou kláštery oázami krásy a radosti. Poznáte, že je možné konkrétně postavit Boha do středu celého života. Zakusíte tu jedinou radost, která nikdy neskončí.

Drazí poutníci, vzdejme se temnoty. Rozhodněte se pro světlo! Prosme blahoslavenou Pannu Marii, abychom věděli, jak říci „fiat“, to znamená ano, stejně plně jako ona. Abychom věděli, jak přijmout světlo Ducha Svatého, stejně jako to učinila ona. Dnes, kdy díky starostlivosti Svatého otce, papeže Františka, oslavujeme Pannu Marii, Matku Církve, poprosme tuto nejsvětější Matku, abychom měli takové srdce, jako je to její, srdce, které odmítá vše kromě Boha, srdce, které pláne láskou pro slávu Boží, srdce horoucí zvěstovat lidem Dobrou zprávu, šlechetné srdce, srdce tak velké, jako je srdce Mariino, tak hojné, jako je srdce Církve, a bohaté, jako je srdce Ježíšovo! Tak staň se!

Robert kardinál Sarah

<http://www.newliturgicalmovement.org>

Přeložil Pavel Štíčka

(Mezitulky redakce)

Robert kardinál Sarah, prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti

**Vraťte se ke Zdroji!
Postavte Boha do středu celého svého života.
Zakusíte tu jedinou radost, která nikdy neskončí.**

ZACHRÁNÍ NÁS „ZDANĚNÍ RESTITUCÍ“?

Jednou z podmínek podpory současné vlády bylo také tzv. zdanění církevních restitucí. To s sebou však nese několik problémů, především právního, avšak i morálního a ekonomického charakteru.

Jednou z podmínek podpory současné vlády bylo také tzv. zdanění církevních restitucí. Takovou podmínku si klade Komunistická strana Čech a Moravy, a obě vládní strany tvrdí, že s touto záležitostí nemají problém. Já ovšem musím říci, že s tím problém mám.

Co je v zákonu o majetkovém vyrovnání?

Možná by bylo dobré si znovu uvědomit, jak byl zákon o částečném majetkovém narovnání zkonstruován. Byl to kompromis všech zainteresovaných. Nelze si představit, jak by bylo možné nahradit všechny křivdy, které byly církvím učiněny během komunistické totality i více než dvacetiletého váhání po listopadu 1989. Pokud bychom chtěli být takto přísně spravedliví, zcela jistě bychom způsobili nové křivdy. Na mnoha církevních pozemcích si totiž lidé v dobré víře postavili rodinné domy, stojí na nich panelová sídliště, v historických budovách, které kdysi patřily církevním subjektům, dnes sídlí nejrůznější organizace, jako například školy nebo nemocnice. Proto zákon nehovoří jen o restituci, ale o celém komplexním procesu majetkového narovnání. Účelem zákona bylo napravit některé křivdy navrácením majetku, který historicky církvím patřil, a to, co nebylo možné vydat, bylo ohodnoceno, a je postupně vypláceno formou tzv. finanční náhrady. Posledním nástrojem zákona o majetkovém vyrovnání je potom tzv. příspěvek na činnost církví a náboženských společností. Ten je vyplácen se sestupnou tendencí prvních 17 let účinnosti zákona a jeho smyslem je pomoci překlenout dobu od stavu, kdy církve byly placeny státem, k situaci, kdy budou hospodářsky zcela soběstačné.

Předmětem tzv. zdanění by měla být finanční náhrada. To s sebou však nese několik problémů, především právního, avšak i morálního a ekonomického cha-

rakteru. V zákoně je výslovně napsáno, že finanční náhrada nepodléhá dani ani jinému poplatku. Ano, zákon lze novelizovat vyškrtnutím tohoto osvobození. Dále se však nařizuje, aby Česká republika uzavřela s jednotlivými církvemi smlouvy, které budou garantovat výšku a formy výplaty této finanční náhrady, a tyto smlouvy byly sepsány v souladu se zněním zákona, které bylo platné v den jejich podpisu. To je jeden z důvodů, proč nelze tyto náhrady zdanit. Dalším důvodem je fakt, že stát je pro tento účel v pozici dlužníka a církve v pozici věřitele. Měl by ten, kdo dluží, se od tohoto dluhu osvobodit porušením smlouvy? Nakonec: jednotlivé vyplácení ročních splátek finančních náhrad jsou právě splátky dluhu, který má stát vůči jednotlivým církvím. Jak lze takovéto splátky zdanit? Vezmeme-li to tedy kolem a kolem, je nutno říci, že bez toho, že by byly významně porušeny principy právního státu, nelze jednostranným krokem výplatu finanční náhrady jakkoli zpoplatnit.

Obávám se, že političtí reprezentanti – alespoň někteří – jsou si této situace dobře vědomi. Slib tzv. zdanění finančních náhrad jako populistické heslo nikdy nezklame a ani nezabolí. Dá se vytáhnout, kdykoli je potřeba: před volbami, při sestavování vlády a snahy získat důvěru, nebo při jakékoli jiné situaci, kdy je potřeba krátkodobého politického kapitálu a kdy je vhodné naklonit si veřejnost vzbuzením „správných“ emocí. Dotýká se mě, že církve a jejich představitelé jsou považováni za jakési zloděje nebo nenasytné chamtivce, zatímco jejich reálný postoj je naprosto jiný.

Úkoly a poslání církví ve společnosti

Jsem přesvědčen, že místo handrkování se o restituce bychom se spíše měli ptát: Co mohou církve pro společnost dělat?

Čím jí mohou být prospěšné? A církve se naopak musí ptát: Co můžeme společnosti nabídnout?

Co církve dnes dělají? Co jejich úkolem? – Snaží se vyjadřovat k tématům, která vidí jako podstatná a která jsou a vždy byla v jejich kompetenci, jako je ochrana lidského života od početí do přirozeného konce, ochrana stvoření vůbec, ochrana přirozené rodiny jako ohroženého biotopu pro lidský život, připomínání povinnosti života podle Desatera, které se nepřežilo, nebo vděčnost za život. Církve by měly přispívat ke smíru ve společnosti, protože vnější mír je důsledkem vnitřního pokoje každého člověka. Církve jsou velmi důležité činitele posílení občanské společnosti, protože jsou nejen institucemi, ale rovněž komunitami, které shromažďují a formují lidi napříč všemi sociálními skupinami, a posilují ve společnosti vědomí, že její prosperita je závislá na kvalitě každého jejího člena. Úkolem církví je konečně také zaujmout křesťanské postoje k jevům a nemocem současnosti.

Jevy a nemoci současnosti, vklad křesťanského přístupu

Objevuje se nebezpečné přesvědčení, že lež je vždy dovolená, a je fakt, že zůstává bez trestu. Naproti tomu ke křesťanskému postoji patří úcta k pravdě, která není vynálezem a výtvozem člověka, ale která stojí mimo něj, kterou on hledá a postupně k ní přichází. Ježíš v evangeliu dokonce hovoří o pravdě s velkým P, a tou míní sám sebe. Vkladem křesťanských církví tedy musí být osobní vztah k pravdě.

Bohužel dochází k hazardu se základními hodnotami morálky a právního státu. To, zač bychom se měli stydět, dává často současná společnost dokonce na odiv a morální hodnoty už nejsou ty hodnoty, ke kterým musíme dospět tak, že budeme ctnostně žít, ale morálka je

naopak veličinou, která je chápána jen jako jakýsi zvyk či konvence. Je důležité nejen usilovat o správný výklad právních norem, ale o spravedlnost a ochranu právního státu. Hájení jakési posvátnosti právního systému by mělo být úkolem každého z nás. Právní normy pak mají vznikat nikoli jako výsledek kompromisu, ale mají být tvořeny tak, aby souzněly s morálkou založenou na svědomí kultivovaném Desaterem, podle něhož je každý z nás povinen – a zde mám na mysli mravní imperativ – žít.

Epidemií současnosti je populismus a různé konspirační teorie. Vzbuzují v lidech nejprve strach a dostávají je mimo realitu, aby vzápětí přišli příslušní spasitelé, kteří jednoduše všechny problémy vyřeší. Slogany jako: „Ano, bude líp“, „Prostě to zařídíme“, a mnohé další, jsou projevem tohoto mesiášství, kterému se tak rádi poddáváme, protože nás zbavuje odpovědnosti. Církev jako komunity křesťanů naproti tomu zdůrazňují, že jedině Bůh je všemohoucí, jedině Bůh může zachránit a spasit. Povinností církve je upozorňovat na skutečnost, že falešní mesiáši vždy dopadli špatně, ale s nimi i ti, kteří je následovali. K této situaci se nebezpečně blížíme.

Dalším znepokojujícím jevem je fragmentace společnosti na nejasné zájmové skupiny. Vztahy mezi lidmi či společnostmi jsou často velmi neprůhledné, nad společným zájmem snadno vítězí zájmy jednotlivců. Církev jsou tu od toho, aby připomínaly, že společné dobro je víc než součet dober jednotlivých lidí, že existuje jakési společné „my“, které překračuje souhrn všech „já“. Úkolem církve je o tom nejen mluvit, ale také to žít, a proto jsou církevní obce komunitami, které spojuje víra v jednoho Boha, společná touha k Bohu se modlit, a také společná ochota žít dobře a být prospěšní ve společnosti tam, kde se ona komunita nachází. Můžeme říci, že jasné vztahy mezi lidmi v křesťanských komunitách mohou být dobrým příkladem pro předpis léků na nepevné a nejasné vztahy ve společnosti, které jsou zdrojem mnohé nejistoty a znechucení.

Můžeme pozorovat zvláštní situaci, že navzdory vysoké životní úrovni a dlouholetému míru má mnoho lidí

strach z budoucnosti. Domnívám se, že by tento strach mohl být kromě jiného jakousi nemocí z blahobytu. Mohou nás totiž trápit otázky: Budeme se mít stále takto dobře? Udržíme si tuto životní úroveň? Je naděje, že se budeme mít ještě lépe? Tyto otázky spolu se svobodou jako možností dělat, co chcí, vedou dle mého názoru ke strachu o tyto jistoty v budoucnosti. Křesťané jsou však nabádáni, aby byli vděční za každý den, děkovali za to, co od Boha dostávají, protože všechno je dar. Církev a jejich členové by si měli být vědomi své povinnosti nejen konzumu-

Foto: Geograph, © Evelyn Simak (CC BY-SA 2.0)

Naší společnosti by velmi prospělo, kdyby se místo neustálé snahy o zdaňování finančních náhrad zaměřila na službu ve prospěch lidí.

movat, ale především tvořit pro druhé, a neměli by zapomínat na základní starobylé asketické pravidlo, že svoboda je nejen v tom, co si mohu dovolit, ale také v tom, čeho se mohu a dokážu zříct.

Na co církev potřebují peníze?

Vraťme se ale k otázce, k čemu církev potřebují peníze. Potřebují je právě ke službě. Ekonomická soběstačnost jim umožňuje nezávislost na státu a možnost určovat vlastní priority a službu společnosti lépe zacílit. Církev mohou vnést do společnosti – a snad už vnášejí – étos podnikání s křesťanskou přidanou hodnotou, kde zisk není vše, kde jde o trvalý a udržitelný rozvoj, protože podnikatelské projekty mají být „věčné“, kde je samozřejmá morálka v podnikání, kde má hospodaření nezanedbatelnou

sociální dimenzi. Křesťanské podnikání také vypadá tak, že se něco prostě nedělá: nepodniká se v tabákovém průmyslu, ve zbrojním průmyslu, v hazardu, nepoškozuje se půda a voda, a další. Z podnikatelských aktivit pochopitelně platí daně, a tak přispívají ke společnému prospěchu.

Z výtěžku hospodaření církve vykonávají přirozeně službu ve prospěch společnosti, protože jsou součástí společnosti. Jde například o sociálně charitativní projekty – na tomto poli působí Charita Česká republika, diecézní, městské, oblastní a farní charity. Církvim je vlastní podpora vzdělávání. Svědčí o tom více než 150 škol a školských zařízení, které církev zřizují, a které jsou často prestižní, známé svou vysokou kvalitou a příjemným prostředím, neboť nejen vzdělávají, ale i vychovávají. Nezanedbatelnou službou společnosti je i péče o kulturní dědictví a jeho zpřístupňování v křesťanských souvislostech. Je dobré připomenout, že církev jsou největším nestátním vlastníkem kulturních památek. Jejich obnova, během doby komunistické totality většinou velmi zanedbaná, patří k základním, avšak velmi finančně náročným činnostem církve. Nakonec se mezi církevními činnostmi objevují i moderní fenomény, jako je například podpora turistického ruchu či podnikání v oblasti služeb.

Nezachrání nás zdanění, ale společná služba pro společnost

Jsem přesvědčen, že by církvim i státu a samosprávám v dnešní době prospělo, kdyby se místo neustálé snahy o zdaňování finančních náhrad dohodli na společné službě ve prospěch lidí. To, co nás zachrání, nejsou daně z finančních náhrad, ale zušlechťování společnosti na základě křesťanských zásad, které tvoří součást genomu naší společnosti. Vždyť na našem území je křesťanství doma více než 1150 let.

P. Stanislav Příbyl
<http://blog.aktualne.cz>

P. Stanislav Příbyl CSsR,
generální sekretář ČBK

O DŮVĚŘE

Noční zasedání Sněmovny se táhlo. Čekala jsem dlouho, až jsem usnula. Ráno jsem se pak dozvěděla, že Sněmovna vyslovila Babišově vládě důvěru.

Možnosti byly dvě: buď zůstane vláda bez důvěry, která bude – za podpory komunistů – svou pozici zneužívat a dělat si, co chce, nebo důvěru dostane za cenu výrazného vlivu komunistické strany. Přiznám se, že už dlouho jsem necítila takovou úzkost. Vzpomínala jsem na květen roku 1990, tuším, že to bylo dvanáctého. Tehdy jsme na Václavském náměstí manifestovali za postavení komunistické strany mimo zákon, ale hlasy proti zrušení byly silnější: argumentovaly především tím, že je třeba komunisty odstavit demokratičtějším způsobem. Čas plynul a nic se nedělo: komunisté stárli, ale pořád zůstávali. Až při podzimních volbách se situace hnula – počet komunistických voličů konečně klesl.

Bohužel se ale ukázalo, že komunisté jsou na tuto změnu připraveni. Využili nedostatečného potenciálu ANO, podpořili ho a začali si klást podmínky. To v situaci, kdy marxismus v celé Evropě sílí: Marxova socha v Trevíru o tom vypovídá jasně.

Hlasování o důvěře bylo dost těsné – 104 : 91. Komunisté se dali slyšet, že byla vyřešena vládní krize, čemuž nevěřím. Atmosféra ve Sněmovně je napjatá a v ulicích to nevypadá lépe. Zdá se mi, že to bez předčasných voleb nepůjde.

Foto: Flickr, eks (CC BY-SA 2.0)

Dnešní formou ateismu je popření člověka jako Božího stvoření.

Otázkou ovšem je, podaří-li se oslabit ve volbách radikální levice: ta totiž změnila agendu i slovník. Naprosto přesně to vyjádřil na velehradské pouti arcibiskup Graubner. Ten řekl: „Proto neumíme odhalit novou tvář marxistické ideologie,

když ji šíří i jiní než komunisté. I když přesešla z oblasti ekonomiky do oblasti kultury, stále bere svobodu, rozvrací řád a budí nenávist. Tentokrát nestaví na dělnictvu a chudíně, protože jeho představitelé zbohatli, ale na menšinách, které prý většina utlačuje. Zpochybňuje všechno přirozené, jako je právo na život od početí až do přirozené smrti, rozdílnost muže a ženy či právo dětí na bezpečí domova postaveného na věrné lásce otce a matky, kteří své rozhodnutí zpečetili uzavřením nerozlučitelného manželství.“

Bude nám jen málo platné, budeme-li horlit proti komunistům v politice, ale nalletíme na neomarxistickou agendu, která se sice vyjadřuje jinak, ale cílí stejným směrem. Ve hře je totiž důstojnost lidské osoby. Už v roce 1998 řekl papež Jan Pavel II. na své návštěvě Latinské Ameriky, že dnešní formou ateismu je popření člověka jako Božího stvoření. Tím největším nebezpečím je totiž stále ateismus.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

DĚTI POTŘEBUJÍ MAMU & TÁTU

BABIČKY & DĚDEČKY

CELÉ GENERACE

DEN pro RODINU
4.8.2018

VÍCE INFORMACÍ O PRŮBĚHU AKCE A PROGRAMU NAJDETE NA denprorodinu.eu

MODLITEBNÍ SHROMAŽDĚNÍ
od 11.00
KOSTEL SV. HAVLA

POCHOD PRO RODINU
od 14.00
OVOČNÝ TRH

ZÁBAVNĚ ODPOLEDNE
od 15.00
STŘELECKÝ OSTROV

FIKTIVNÍ FILOSOFICKÉ ROZHOVORY O NEFIKTIVNÍCH PROBLÉMECH

Rozdělená společnost

Další rozhovor dvou přátel, Filosofo a Nefilosofo, se stočil k tématu společnost. Co je to vlastně společnost? A jak se vypořádat s její různorodostí a dnešním vyhoceným rozštěpením?

N: Určitě jsi zachytil časté nářky nad stavem naší společnosti. Kritikové upozorňují na její rozdělenost a zároveň poukazují na konkrétní viníky její nejednoty.

F: Obrat *rozdělenost společnosti* se stal ideologickým heslem určitých skupin, které hledají viníka na špatném místě. Někdy se nestačím divit, když slyším mluvit o hrozbě rozdělování osoby, které jsou vášnivými zastánci plurality názorů a životních postojů. Copak jde podpora myšlenkové a praktické různorodosti skloubit s jednomyslností a shodou ve složitých otázkách lidského života, k nimž náleží i oblast politická?

N: To mě nikdy nenapadlo. Chceš tedy říct, že princip plurality zastávaný a prosazovaný demokratickým státem nevyhnutelně vede k rozdělenosti mezi lidmi? Pokud to myslíš takto, dává smysl tvoje přesvědčení o nekonzistenci aktivistů, kteří na jedné straně mávají heslem rozdělenosti a na straně druhé bojují za právo na možnost neomezených voleb životních postojů a myšlenkových koncepcí. Jelikož názorová a životně praktická pluralita obsahuje i zásadně protikladná stanoviska, není možné si stěžovat, že se jimi jejich zastánci vzájemně vymezují a velmi radikálně odlišují.

F: Dobře jsi to vystihl. Dnešní fenomén rozdělenosti společnosti v sobě nicméně nese jeden znepokojivý aspekt, který však zmínění kritikové většinou na myslí nemají. Určitě by nebylo dobré nad zásadním stavem nejednoty mezi lidmi jen tak potřást hlavou a spokojit se s konstatováním, že neodmyslitelně patří k pluralitnímu způsobu života v liberálně-demokratických režimech.

N: Co znepokojivého vidíš na vyhocených neshodách, o nichž diskuze mezi lidmi svědčí se stále větší zřejmostí?

F: Zamysleme se nad tím, co je to vlastně *společnost*. Jak samotný název napovídá, označuje se jím něco *společného*. Společnost je projektem vzájemné kooperace lidí. Pokud lidé odmítnou vzájemně spolupracovat, není možné o nějaké společnosti vůbec hovořit. Znepokojivý aspekt oné rozdělenosti vidím právě v odmítnutí spolupráce. Postoje občanů v určitých důležitých otázkách se natolik vyhroutil,

Foto: <https://pxhere.com> (CC0)

Společnost je výrazem společného projektu jejích členů a jeho uskutečnění je možné dosáhnout pouze vzájemnou spoluprací.

že jednotlivé skupiny spolu již nechtějí nic mít. Tato neshoda proto začíná ničit samotné základy společnosti, protože bez vzájemné spolupráce nemá ani pojem ani realita sociálního života žádný význam.

N: Mám stejný dojem. Lidé se rozdělili do znepřátelených táborů. Možná stačí málo a mohl by se mezi nimi rozhořet ozbrojený konflikt. To je scénář občanské války.

F: Kdyby to dospělo až tak daleko, šlo by o tragédii. Proto je dobré se nad tebou vysloveným problémem dobře zamyslet,

neboť kdo tak nečiní, je náchylný vrhat se do sporů bezhlavě a přilévat tím zbytečně olej do ohně.

N: Kde má ale ono zamyšlení začít? Přiznám se, že jsem z nepřehledné změti idejí na tomto poli značně dezorientován.

F: Vzpomeň si, že jsme se v našich diskuzích již několikrát dotkli otázky politiky. Politika představuje specifický způsob mezilidského vztahování. Mají-li pravdu Platón a Aristoteles v jejich názoru o společenské povaze člověka, pak k tomu zároveň dodávají, že neexistují žádné a-politické společnosti. Každá společnost musí být tudíž nějakým způsobem politicky organizovaná. Společnost je výrazem společného projektu jejích členů a jeho uskutečnění je možné dosáhnout pouze vzájemnou spoluprací.

N: O jaký společný projekt se jedná? Bylo by třeba tento pojem lépe znázornit.

F: Poslední důvod vzniku společnosti spočívá v nesoběstačnosti lidského jedince. Představ si, co by se stalo, kdybys byl ve všem odkázán jen a pouze na sebe, na své vlastní síly, na svůj vlastní um. Ztratil bys velmi brzy vše, co nyní máš a považuješ za samozřejmou součást tvého života. Skončil bys nahý s lístkem připevněným travinou na jisté části svého těla a choulil by ses před nepříznivým počasím v nějakém přírodním úkrytu. Kdybys našel nějakou jeskyni, mohl bys mluvit o štěstí. Abys z takové situace, kterou někteří myslitelé označují jako *přirozený stav člověka*, vybredl, potřebuješ pomoc druhých lidí. Bez jejich přispění nemáš co si obléknout, co jíst, kde bydlet a i o dalších věcech, nezbytných i nadstandardních, si můžeš nechat jenom zdát. Tito lidé, tví pomocníci na cestě života, od tebe očekávají to samé. Oče-

kávají, že i ty svými silami a svým umem přispěješ k tomu, že vy všichni přežijete a dosáhnete určité kvality života. Proto je nutné vzájemně spolupracovat. Není možné spoléhat jen na neorganizované, chaotické výsledky činností jednotlivých členů společnosti. Tato činnost musí být řízena a to má na starosti politická autorita. Její péče se týká všeho, co je v tzv. veřejném zájmu. Veřejný zájem je společný všem lidem nezávisle na jejich politickém přesvědčení. Komunisté i antikomunisté jsou závislí na politice, na veřejné správě v oblasti zemědělství, dopravy, školství, zdravotnictví, obrany atd. Měli by se tedy dohodnout na způsobu, jak fungování těchto sfér zajistit. Tím samozřejmě nemám na mysli, že mezi nimi musí dojít ke shodě ideové. Je jasné, že komunista a nekomunista budou mít zásadně odlišné pohledy třeba na otázky školství a obrany. Politika je však o kompromisu a v praxi by měla vyústit do opatření, která budou respektována všemi stranami.

N: A právě to se zdá nemožné. Komunista přece nebude respektovat školskou politiku, v níž nebude mít komunistická ideologie hegemonní postavení. Komunista a politický kompromis, to nejde vůbec dohromady.

F: Souhlasím. Ten příklad jsem zvolil záměrně. Skutečná pluralita názorů, i těch politických, je možná jen za předpokladu, že se ke slovu a k moci nedostanou stanoviska a programy, které v sobě mají zakódovány likvidaci opozičních postojů. Jak víš, v politickém žargonu se tomu říká totalitní ideologie. V jejím rámci je jakákoli významná pluralita názorů a životních postojů naprosto vyloučená. Proto komunisté nemají na politické scéně co pohledávat. Historická zkušenost s komunismem je úděsná, a proto je skandální, že se komunisté ještě dnes bezostyšně producírují po politickém kolbišti.

N: Připojuji svůj souhlas. Komunismus byl rakovinou východních společností dvacátého století.

F: A v tom jednadvacátém se jeho metastáze naplno projevil i ve společnostech západních. Vraťme se k našim kritikům rozdělené společnosti. Pluralitní společnost je přirozeně rozdělená na

občany různých názorů a životních postojů. V tom není nic neobvyklého a řekl bych, že taková pluralita, nezdegeneruje-li v ideologii bránící a zakazující hledání a přijímání pravdy, je i žádoucí. Horší je to v případě, kdy se společnost rozdělí na občany cítící nutné podmínky společenské existence a na občany, kteří jsou ochotni zajít tak daleko, že svůj útok vedou i proti nim.

N: Nerozumím. Můžeš se vyjádřit jasněji?

F: Tzv. otevřená společnost, o níž rád mluvil Karl Popper, je pojmem označujícím stav mezilidského vztahování a spolupráce, z nichž jsou vyloučeny jakýkoli nátlak, násilí a podvodné jednání. Jedním slovem, jedná se o ideál svobod-

Svoboda vyžaduje, aby se bez ideových regulací hovořilo o homosexualitě, genderu, multikulturalismu apod. Ale stačí, že někdo v těchto otázkách nesdílí to „jediné správné přesvědčení“, a je z něj okamžitě extremistický vyvrhel.

né společnosti. Jenže ono se ukazuje, že není vůbec jednoduché stanovit, co vlastně svobodná, otevřená společnost je. Jak bys ji konkrétnějším způsobem charakterizovat ty?

N: Pro mě je svobodná společnost ta, která vytváří co nejlepší podmínky pro svobodný rozvrh existence každého lidského jedince. Princip svobody nevztahují jenom na praktické volby člověka, ale i na jeho názory, na možnost hledat a volit to, co skutečně odpovídá jeho přesvědčení.

F: Svoboda myšlení je dokonce předpokladem pro svobodné volby člověka v praktické oblasti. A nyní si všimni, odkud kritika rozdělenosti společnosti většinou zaznívá. Od těch, kteří se o sobě odvažují tvrdit, že mají ty jediné správné politické názory. Když se ve volbách prosadí určití jedinci a strany, nejsou s nimi

ochotni vstoupit do kooperačního vztahu a napadají jejich autoritu.

N: Autoritu? O jaké autoritě mluvíš? Ti lidé nemají žádnou autoritu, neboť jsou nositeli extremistických názorů. Tady se určitě neshodneme.

F: Hle, malý příklad rozdělenosti mezi občany! Regulární volba politické reprezentace automaticky zajišťuje autoritu pro zvolené. Myslím, že si to uvědomují i ti, kteří se s takovou reprezentací nechtějí smířit a odmítají postupovat standardními politickými kroky. Aby mohli posvětit násilí, přicházejí s „legitimizační“ pojistkou – extremisty není možné respektovat, jejich autorita není právoplatná. Co je však v jejich pojetí „extremismus“? Budeš se divit, ale je jím nárok na uplatnění jiného názoru, než zastávají „obránci demokracie“. Svoboda neboli otevřenost myšlení vyžaduje, aby se například bez ideových regulací hovořilo o homosexualitě, genderu, multikulturalismu apod. Ale stačí, že někdo v těchto otázkách nesdílí to „jediné správné přesvědčení“, a je z něj okamžitě extremistický vyvrhel. Pokud jsou takoví lidé zvoleni do politických funkcí, jsou z nich rázem šílenci, kteří ohrožují samotné základy demokracie. Jak paradoxní! Přitom přesně toto odmítnutí spolupráce se zvolenou reprezentací představuje to, o čem jsme výše diskutovali – útok na základy společenského života zakrývaný heslem o rozdělování společnosti. Věříš jim, když se rozhořčeně tváří, jak jim komunisté leží v žaludku jako nestravitelné sousto? Nevnímáš ten totalitní princip v jejich anti-totalitní rétorice? Dovol mi v malé obměně citovat tvá vlastní slova: „pro-gender, pro-multi-kulti... zastánci nebudou respektovat politiku, v níž nebude mít jejich ideologie hegemonní postavení. Členové „demokratického bloku“ a politický kompromis, to nejde vůbec dohromady“. Soudruzi komunisté a soudruzi anti-komunisté, potřeste si bratrsky rukama!

Roman Cardal

PhDr. Roman Cardal, Ph.D., filosof. Přednáší na vysoké škole CEVRO Institut a spolupracuje s Občanským institutem

Jak to vidí Roman Joch

Manželství – co je a co není

Legalizace „manželství“ osob stejného pohlaví by nebyla krokem posledním. Byla by jen dalším krokem k naprostému naředění a nafouknutí legální definice manželství, až by praskla a zkolabovala.

V Parlamentu je návrh zákona, který by v našem právním řádu ustavil „manželství“ osob stejného pohlaví. Ten návrh může projít. Papír snese všechno. Ale i kdyby to bylo vtěleno do právního řádu, nic to nezmění na tom, že manželství osob stejného pohlaví neexistuje a ani z principu věcí existovat nemůže.

Lze dát do právního řádu či napsat na papír, že máme extenzivnější definici léta a od teď létem budou i jaro, podzim a zima. Ale to z nich léto neučiní. Nebo někdo by mohl požadovat, abychom byli tolerantnější a nevázali trojúhelník na tři strany, úhly či vrcholy, ale aby od teď trojúhelníky mohly být i útvary, které mají strany čtyři. To však ze čtyřúhelníků trojúhelníky neudělá.

Navíc je problematické, aby stát redefinoval instituci, kterou nevytvořil. Stát manželství nevytvořil. Manželství je starší než kterýkoli existující stát. Spravedlivý stát manželství netvoří, nýbrž uznává – stejně jako soukromé vlastnictví či právo nevinných na život. Nic z toho není výtvořem státu, leč stát spravedlivý to vše uznává, garantuje a chrání.

„Manželství pro všechny“ je heslo svou podstatou lživé. Manželství není pro všechny. Není například pro děti; děti před pubertou nejsou způsobilé manželství uzavřít. A manželství není ani pro nejbližší příbuzné – otce a dceru, matku a syna,

bratra a sestru, a to ani když jsou dospělí a chtěli by do něj o své vůli vstoupit.

To nás přivádí k tomu, že požadavek legalizace stejnopohlavního „manželství“ se opírá jen o vůli, nikoli o objektivní příčiny existence manželství. Vůbec nemám pochyby o tom, že mezi osobami stejného pohlaví může existovat vztah, partnerství, láska i zamilovanost. Ale nemůže existovat manželství, je to z přirozenosti manželství a identity člověka coby muže a ženy nemožné.

Jaký je tedy historický a přirozený důvod a argument pro manželství? Vznik příštích generací a poskytnutí stabilního rodinného prostředí pro děti. Vlastní dítě však mohou mít jen osoby opačného pohlaví. Zajisté lze dítě adoptovat, ale pak minimálně jednoho člena páru to dítě není vlastní, biologické. Takže přirozeně může mít dítě jen pár opačného pohlaví.

Je-li volání po „manželství“ osob stejného pohlaví dáno jen vůlí dotyčných – „... my chceme, abyste našemu vztahu říkali manželství, a když to chceme, pak vy prostě musíte, celá společnost...“ pak je vlastně založeno na lidské svévoli. A pokud důvod pro to, něco nazývat manželstvím, je jen lidská svévole, pak není důvodu bránit „manželství“ blízkých příbuzných či omezovat je jen na počet dva. Jinými slovy, pokud důvodem pro „manželství“ je jen to, že to tak chtějí

nazývat dvě ženy nebo dva muži, proč by manželství nemohlo být i mezi jedním mužem a třemi ženami, či skupinou pěti mužů a dvanácti žen? Pokud jediným objektivním důvodem pro definici „manželství“ je lidská svévole?

Takže legalizace „manželství“ osob stejného pohlaví by nebyla krokem posledním (stejně jako jím nebylo registrované partnerství, které bylo krokem prvním s příslibem, že žádné požadavky na adopce dětí těmito páry nevzniknou), ale byla by jen krokem dalším k naprostému naředění a nafouknutí legální definice manželství, až by praskla a zkolabovala. Tím se ale opět dostáváme k primární otázce: bylo by to nejlepší pro děti? A odpověď je nasnadě: nebylo. Pro děti je optimální vidět komplementaritu rolí mužských a ženských, mateřských a otcovských. Takže tolerance ano ke všem dobrovolným soužitím dospělých, ale právní definice manželství jen přirozená.

A argumentem není, že odmítání „manželství“ osob stejného pohlaví je homofobní. Je asi tak homofobní, jako odmítání možnosti, že desetileté děti jsou s to uzavřít manželství, je pedofobní. Tj. nijak. Manželství totiž skutečně nemůže uzavřít kdokoli s kýmkoli. Přirozenost manželství a člověka to neumožňuje.

MUDr. Roman Joch
ředitel Občanského institutu

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Asi by se tím nemuselo začínat o prázdninách, ale na druhou stranu... vlastně je to možná ten správný čas. V *Deníku* vyšel rozhovor s jedním knězem litoměřické diecéze. Velmi hezká pasáž (jinak poměrně plynule položených otázek o koníčcích a průběhu dne katolického faráře) směřovala k otázce setkávání se s utrpením a bolestí, smrtí a ztrátami zde na světě a vyrovnávání se s tím z pozice člověka, u kterého lidé často hledají oporu, podporu a pomoc: „Nedávno mi jedna paní říkala: pane faráři, vy mluvíte často o smrti. A já na to: **drahá paní, každý sportovec myslí na finále šampionátu, na cíl závodu... A tím finále, rozhodujícím okamžikem vašeho i mého života, je fyzická smrt. Z křesťanského hlediska se v té chvíli rozhoduje o věčnosti. Ale my tady žijeme, jako by smrt neexistovala.** A když potom opravdu udeří, tak nevíme, co s ní.“ Vlastně bychom měli denně začínat i končit své námahy a směřovat své myšlenky, záměry a touhy k tomu, co je skutečnou podstatou. Neztratit tento podstatný, základní zorný úhel pohledu: jde o věčný život nebo věčné zatracení.

Máme novou vládu. K tomu se na sociálních sítích v průběhu hlasování o důvěře vlády objevila trefná poznámka: „V seriálu ‚Jistě, pane ministře, vysvětluje

Hacker Siru Humphreymu, že si s americkým prezidentem připravené proslovy pouze vyměnili a v získaném čase pomlouvali Francouze. Možná by to tak mohla udělat i Sněmovna – jednotlivé projevy (dost chabé, až na pár výjimek) nezajímají snad ani samotné řečníky. Kdyby si to přeposlali hromadným mailem, tak už bychom dávno mohli znát

Koláž: mimi

výsledek hlasování.“ Proběhlo opravdu hodně písmenek a slov na téma nové vlády, mnozí se bojí návratu komunistů (ačkoli možná tím největším nebezpečím jsou dneska ideologie zvané jinak), **lidé se ptají, proč? Co se to stalo s národem, že se tak rychle vrací k minulosti, již tak razantně před lety odmítli? „Koalici, které se dnes bude vyslovovat důvěra či nedůvěra, však máme minimálně ze tří důvodů:** 1. Suverénní rozhodnutí voličů

ve volbách. 2. Neochota ostatních stran vzít na sebe zodpovědnost. 3. Dlouhodobě hloupá rétorika o korupci, tunelování atd., která připravila půdu laciným výkřikům ‚všichni kradou‘ a podnítila všeobecné znechucení z politiky,“ napsala Hana Lipovská.

Vím, že navázat zprávou o naději z Ruska (z dílny redakce Radia Vatikán), je krajně netaktické, ale nemohu si pomoci: „Tito mladí lidé touží po Bohu a modlitbě,“ říká otec Daniele Sollazzo, odpovědný za pastorační mládež v moskevské diecézi. „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha“ (Lk 1,30) – verš z Lukášova evangelia vede mladé ruské katolíky čtyřdenním setkáním, které věnují modlitbě, meditaci a reflexi nad poselstvím ke 33. Světovému dni mládeže. **„Je to nejméně dvě stě katolíků ze všech koutů Ruska. Jak víte, Rusko není katolická země, a proto tito lidé jdou proti proudu. Je to patrné z jejich žízni po Bohu a hlubokého ducha modlitby.** Rusko je rozlehlé a je velmi obtížné potkat jiné mladé katolíky, a proto jsou taková setkání, na která mnozí cestují třeba pět, šest dní, opravdu vzácná a přispívají k tomu, aby se pak ve svých malých městech necítili sami...“ Vydržme i my jít proti proudu!

-zd-

29. 7.	Ne	17. neděle v mezidobí 2 Král 4,42–44, Žl 145, Ef 4,1–6, Jan 6,1–15	5. 8.	Ne	18. neděle v mezidobí Ex 16,2–4.12–15, Žl 78, Ef 4,17.20–24, Jan 6,24–35
30. 7.	Po	sv. Petr Chryzolog, biskup a učitel církve Jer 13,1–11, Dt 32, Mt 13,31–35	6. 8.	Po	Svátek Proměnění Páně Dan 7,9–10.13–14 (2 Petr 1,16–19), Žl 97, Mk 9,2–10
31. 7.	Út	Památka sv. Ignáce z Loyoly, kněze Jer 14,17–22, Žl 79, Mt 13,36–43	7. 8.	Út	sv. Sixtus II., papež, a druhové, mučedníci; sv. Kajetán, kněz Jer 30,1–2.12–15.18–22, Žl 102, Mt 15,1–2.10–14
1. 8.	St	Památka sv. Alfonsa Marii z Liguori, biskupa a učitele církve Jer 15,10.16–21, Žl 59, Mt 13,44–46	8. 8.	St	Památka sv. Dominika, kněze OP Jer 31,1–7, Jer 31, Mt 15,21–28
2. 8.	Čt	sv. Eusebius z Vercelli, biskup; sv. Petr Julián Eymard, kněz Jer 18,1–6, Žl 146, Mt 13,47–53	9. 8.	Čt	Svátek sv. Terezie Benedikty od Kříže, panny a mučednice, patronky Evropy / Oz 2,16b.17b.21–22, Žl 45, Mt 25,1–13
3. 8.	Pá	sv. Lydie Jer 26,1–9, Žl 69, Mt 13,54–58	10. 8.	Pá	Svátek sv. Vavřince, jáhna a mučedníka 2 Kor 9,6–10, Žl 112, Jan 12,24–26
4. 8.	So	Památka sv. Jana Marii Vianneye, kněze Jer 26,11–16.24, Žl 69, Mt 14,1–12	11. 8.	So	Památka sv. Kláry, panny Hab 1,12 – 2,4, Žl 9, Mt 17,14–20

MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Redakční rada: PhDr. Roman Cardal, Ph.D., Mgr. Andrej Kutarňa, fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského č.j.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.